

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Luonnonsuojelualueen perustaminen

Sanna Tähtinen

13.2.2024

Sisältö

- Luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset
- Suojeluvaihtoehdot
- Kunnille maksettavat korvaukset
- Prosessin vaiheet
- Esimerkkejä kuntien luonnonsuojelualueista

Luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset 1/2

Vähimmäisvaatimus (luonnonsuojelulaki 43 §)

- 1) alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi;
- 2) alueella on 78 §:ssä tarkoitetun tiukkaa suojelua edellyttävän eläinlajin yksilön lisääntymis- tai levähdyspaikkoja;
- 3) alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;
- 4) alueella on erityistä maisemallista arvoa;
- 5) luontotyypin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii;
- 6) alueella on erityistä merkitystä luontotyyppien tai eliölajien mahdollisuuksille sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin;
- 7) alue on muutoin kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuilla tavalla niin edustava, tyypillinen tai arvokas, että sen suojelu voidaan katsoa luonnon monimuotoisuuden tai kauneuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.

Luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset 2/2

Tai

- Kohde sijaitsee;
  - Vanhojen luonnonsuojeluohjelmien alueella,
  - Natura-alueella tai
  - Kaavan suojeluvarausalueella

Tai

- Täyttää METSO-monimuotoisuusohjelman tai Helmi-elinympäristöohjelman kriteerit

Suojeluvaihtoehdot

- Alueen myyminen valtion luonnonsuojelualueeksi
- Yksityisen pysyvän luonnonsuojelualueen perustaminen (YSA)

Kunnille maksettavat korvaukset

- Kauppahinta perustuu ns. käypään arvoon
- Yksityinen suojelualue (YSA) METSO tai Helmi-kohde osittaiskorvaus 0-50%
- Muut korvauksetta, koska luonnonsuojelulain 11 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää luonnon monimuotoisuuden sekä maisemansuojelua alueellaan.

Prosessin vaiheet

- Alkukartoitus mm. paikkatietoaineistojen pohjalta
  - Maastokäynti, jossa pohditaan rajausta ja mitataan tarvittaessa puusto
  - ELY-keskuksen tarjous
  - Rauhoitusmääräyksistä sopiminen, jos ollaan perustamassa yksityistä suojelualuetta
  - Kunnan päätös suojelun alueen perustamisesta
- Tai
- Kauppa
    - Kauppakirjan laadinta, kaupanteko, kauppahinnan maksu lainhuudon hakeminen
  - Yksityinen pysyvä suojelun alue (YSA)
    - Valituskelpoinen päätös, valitusaika, mahdollisen korvauksen maksu, kiinteistörekisteriin merkintä

Esimerkkejä kuntien luonnonsuojelualueista

- Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024
  - Rantojensuojeluohjelmakohteita, Natura-alueita, kaavan suojeluvarausalueita, vapaaehtoisen suojelun kohteita
  - Hakee yksityisen suojelualueiden perustamista säännöllisesti
- Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma
  - Luontotyyppikohteita, kaavan suojeluvarausalueita, vapaaehtoisen suojelun kohteita
- Vantaa
  - Suojeluvarausalueita
- Lohja
  - Suojeluvarausalueita
- Suomi 100
  - Vantaa, Espoo, Hyvinkää, Loviisa, Nurmijärvi, Helsinki, Tuusula, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Sipoo,
- METSO-kohteita
  - Mm. Karkkila, Tuusula, Raasepori, Porvoo, Loviisa

A wide-angle photograph of a pine forest in winter. The ground is covered in a thick layer of snow, and long, dark shadows are cast across it by the trees. The sky is a clear, bright blue. The word "Kiitos!" is written in white, sans-serif font in the center of the image.

Kiitos!